

En tolkning av Jordens klima som utelater helt grunnleggende faktorer og spinn på myter som for lengst er tilbakevist, bidrar til forvirring og ikke til økt forståelse av Jordens klima, mener Drange.

Bergsmarks radbrekkende klimafeil

SYNSPUNKT

Agderposten vier 23.11 tre helsider på Stein Bergsmarks vurdering av klimaforskningen og Jordens klimastatus.

En av Bergsmarks sentrale påstander er at Jordens temperatur ikke har steget etter 1998, selv om menneskeskapte CO₂-utslipp har økt i samme periode. Bergsmark skriver at «Dette er en uhyre sterk indikasjon på manglende årsaksammenheng mellom utslipp av CO₂ og temperaturstigning».

Selv om denne argumentasjonen virker tilforlatelig, er den feil og tilbakevist en rekke ganger.

For det første er utflatingen av global overflatetemperatur siden 1998, både diskutabel og sterkt overdrevet. Velger en i stedet for 1998 å se på temperaturutviklingen fra 1997 eller 1999, fremkommer en klar oppvarming. Dette sees tydelig fra illustrasjonsfiguren.

For det andre ligger 2015 an til å bli det klart varmeste året siden målingene startet i 1880 (stjerne i figuren). 2015 vil med det bekrefte perioden med udiskuterbar, global oppvarming de siste 50 til 60 år.

For det tredje kan ikke variasjoner i Jordens lufttemperatur fra år til år eller fra tiår til tiår, benyttes til å avkrefte – eller bekrefte – global oppvarming grunnet menneskeskapte klimagassutslipp.

Årsaken til det siste er å finne i havet. En rekke målinger fra verdenshavene viser at havets

varmeinnhold øker i betydelig grad.

Faktisk er mer enn 90 prosent av oppvarmingen av vår planet siden 1960-tallet, lagret i form av økt havtemperatur.

Varmeøkningen i havet bidrar til at globalt havnivå stiger, et ubestridelig faktum basert på målinger fra tidevannsmålere og satellitt.

Videre vil naturlig forekommende variasjoner i havets varmeinnhold, spesielt nær ekvator i Stillehavet, gi variasjoner i Jordens lufttemperatur. Det er dette som forklarer det markante hoppet i global temperatur i 1998.

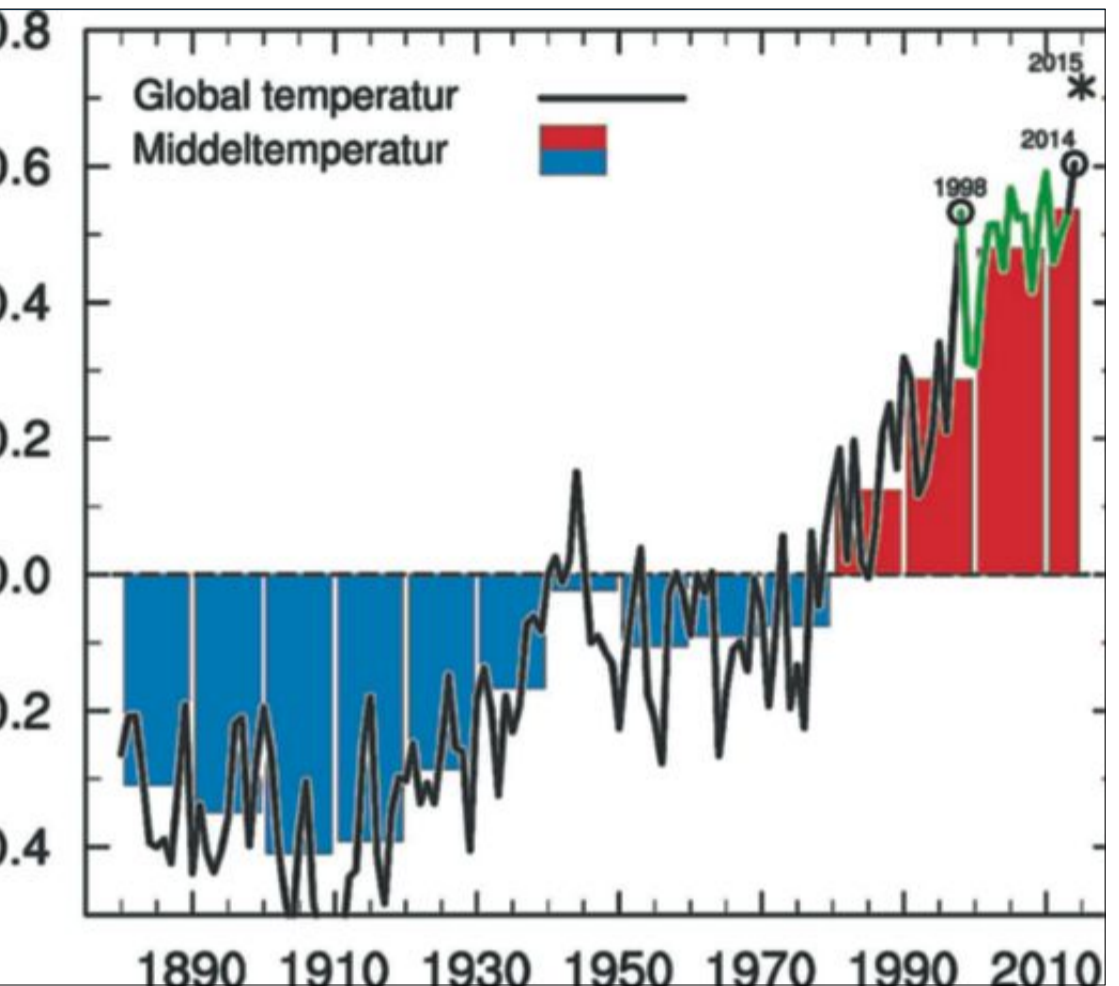
Summen av det overstående er at perioden etter 1998 ikke kan brukes for å konkludere at CO₂-utslipp ikke fører til økt temperatur, slik Bergsmark gjør.

Siden både global havtemperatur og global lufttemperatur øker, må Jorden enten tilføres varme eller tape mindre varme til verdensrommet.

Fra satellittmålinger, fysiske beregninger og modellering vet vi at Jorden – ved atmosfærens yttergrense – taper mindre varme enn den tilføres.

Denne oppvarmingen skyldes, i all hovedsak, menneskeskapte klimagassutslipp som reduserer noe av den utgående varmestrålingen fra Jorden.

Solen – som Bergsmark viser til – har blitt svekket de siste

Endring av målt, global overflatetemperatur fra 1880 (sort kurve) og tiårs middeltemperatur (søyler), begge relativt til normalperioden 1961-1990. Grønn kurve viser temperaturen fra 1998 til 2013, som ofte blir brukt som et argument for at global temperatur ikke øker. Stjerne viser temperaturen til og med oktober måned i 2015. Data: GISS og HadCRUT4. Figur: Helge Drange/UiB.

par tiår og kan ikke forklare observert, global oppvarming.

Mye mer kan sies om Bergsmarks tolkning av Jordens klima.

Tilfeldig sammenstilling av

faktorer som synes å støtte en idé, utelatelse av helt grunnleggende faktorer og spinn på myter som for lengst er tilbakevist, bidrar til forvirring, men ikke til økt forståelse av Jordens klima.

Helge Drange
Professor
Universitetet i
Bergen og
Bjerknessenteret
for klimaforskning

Barnekonvensjonen slår fast at barn og unge har rett til å bli hørt i saker som angår dem. Et godt ungdomsråd er en effektiv måte å sikre de unges medvirkning i politikken, skriver artikkelforfatterne.

Kommunene må si ja til ungdomsråd

INNSPILL

Tirsdag i forrige uke avgjorde Stortinget om vi skulle lov feste ungdomsråd i kommunene eller ikke. Dette var et initiativ tatt fra fire Ap-representanter og en fra KrF. Forslaget ble ikke overraskende nedstemt av Høyre og Frp, men overraskende av Venstre.

Ungorg har vært en pådriver for forslaget. Ønsket kom altså fra ungdommen selv.

I 2013 gikk Barne- og likestillingsdepartementet inn for lovfesting av lokale ungdomsråd (LUR), men ingenting er skjedd.

Eldreråd og representasjonsordninger for mennesker med nedsatt funksjonsevne er lov-

pålagt gjennom en egen særlov, og vi ønsket derfor også lovfestet kommunale ungdomsråd.

Det er i samsvar med viktige demokratiske prinsipper og verdier å ha tiltak som sikrer interessene til grupper, som ellers er svakt representerte.

Ungdom under 18 år har ikke stemmerett og har ingen mulighet til ordinær deltakelse i det demokratiske systemet.

At eldre, som både er valgbar og har stemmerett, skal ha en særskilt rett til medvirkning, mens ungdom ikke har, det sender feil signal.

Barnekonvensjonen slår fast at barn og unge har rett til å bli hørt i saker som angår dem.

Det å ha et fungerende ung-

domsråd er en effektiv måte å sikre unges medvirkning i politikken.

Rådene er gode skoler i demokrati, og deltakelse på lave nivå får ofte ringvirkninger som vil føre til engasjement på et høyere nivå seinere.

Deltakelse i demokratiet gir innsyn i aktuelle samfunnsforhold, gir opplæring i demokratiske spilleregler og skolerer folket til å bli gode borgere.

Det er derfor viktig å gi ungdom tilgang, anerkjennelse og reell medvirkning, og å gi dem troen på at det å delta i politiske prosesser nytter.

Vårt håp er at dette på lengre sikt vil kunne virke positivt inn på valgdeltakelsen blant unge,

som er lavere enn befolkningen for øvrig.

Et levende lokaldemokrati skaper ikke bare et levende lokalsamfunn, men rekrutterer også kompetente og engasjerte borgere til høyere nivå i politikken.

Lokale ungdomsråd bidrar videre til økt engasjement for lokalpolitikk, samt bidrar til å gjøre lokalsamfunnene til bedre ungdomskommuner.

Å la det være opp til hver enkelt kommune, slik flertallet tok til ordet for, er problematisk i et demokrati- og rettighetsperspektiv.

Det kan ikke være slik at ungdoms rett og mulighet til medvirkning er avhengig av hvilken kommune de vokser

opp i. Vi mener det er statens oppgave å sikre at ungdom får lik rett til medvirkning og innflytelse, uavhengig av hvor i landet de bor.

Vi oppfordrer derfor de kommuner som i dag ikke har et ungdomsråd, å etablere dette nå.

Det var synd vi ikke nådde fram med lovfesting denne gang, men vi håper ungdommen holder saken varm!

Arild Grande (Ap)
Rigmor Aasrud (Ap)
Hege H. Liadal (Ap)
Sonja Mandt (Ap)
Geir Jørgen Bekkevold (KrF)
Stortingsrepresentanter